

កម្ពុជា

ការទទួលខុសត្រូវផ្នែកសង្គមរបស់ក្រុមហ៊ុនសាធារណៈកម្មនៅក្នុងវិស័យកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់

និង

ផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានចំពោះវិស័យឧស្សាហកម្មដទៃ

ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៥

១.០ ខ្លឹមសារសង្ខេប

កិច្ចព្រមព្រៀងសេរីសេរី ឬហៅកាត់ថា MFA បានគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនៅក្នុងផ្នែកសំលៀកបំពាក់និងវាយនភណ្ឌចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៧៤ មកម៉្លេះ។ ប្រព័ន្ធកូតាបានធ្វើឱ្យចំនួនប្រទេសផលិតសំលៀកបំពាក់សំរាប់នាំចេញកើនឡើងដោយសិប្បនិម្មិត ដោយដាក់កំហិតលើផលិតផលបែបណាប្រទេសដែលមានភាពប្រកួតប្រជែងបំផុត ហើយអាហារិទ្ធរកប្រភពនាំចូលពីប្រទេសមួយ ឬពីប្រទេសមួយទៀត ដោយសារតែមានកូតា។ ប្រការនេះធ្វើឱ្យមានការអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មសំលៀកបំពាក់នៅក្នុងប្រទេសនានាដែលគ្មានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង គេចេញផុតពីការប្រកួតប្រជែងដ៏ស្វិតស្វាញនៅលើពិភពលោក។ ផលវិបាកចំពោះឧស្សាហកម្មនេះគឺវត្តមាននៃសមត្ថភាពច្រើនហួសនិង អប្រសិទ្ធភាពនៅលើពិភពលោក។

កិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងកិច្ចប្រជុំនៅ Uruguay បានដាក់កំណត់រយៈពេលបញ្ឈប់កិច្ចព្រមព្រៀង MFA ជាបណ្តើរៗក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំ។ រយៈពេលនេះបានឈានចូលដល់ចុងបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី ១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៥ ដែលលុបបំបាត់កូតាវាយនភណ្ឌនិងកូតាសំលៀកបំពាក់ទាំងអស់សំរាប់ប្រទេសជាសមាជិកនៃអង្គការ WTO ។ ការសំរេចចិត្តរបស់វិនិយោគិន និងការសំរេចចិត្តរបស់អ្នកទិញ លែងផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃវត្តមានរបស់កូតាទៀតហើយ។ ឥលូវនេះពួកគេអាចរកទិញពីប្រទេស ឬពីរោងចក្រណាមួយដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃភាពប្រកួតប្រជែងរបស់ខ្លួន ផ្អែកលើលទ្ធភាពចូលទៅកាន់ទីផ្សារ ផ្អែកលើការអនុគ្រោះពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម។ អ្នកសង្កេតការណ៍ភាគច្រើនរំពឹងថានឹងមានការច្របាច់បញ្ចូលគ្នា នូវឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅលើពិភពលោកទៅកាន់បណ្តាប្រទេសដែលមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត និងទៅកាន់រោងចក្រដែលមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត ទោះបីជាអន្តរកាលទៅកាន់ក្តីរំពឹងនោះអាចមានត្រូវបានន្សឹតដោយសារការដាក់វិធានការការពារនៅ សហរដ្ឋអាមេរិក និងនៅអឺរ៉ុបសំរាប់ហេតុផលនយោបាយក្នុងស្រុកក្តី។

ឧស្សាហកម្មនាំសំលៀកបំពាក់ចេញរបស់កម្ពុជាបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ ១៩៩៥ ដែលទឹកប្រាក់នាំចេញមានចំនួនត្រឹមតែ ២០ លានដុល្លារអាមេរិកតែប៉ុណ្ណោះ។ នៅឆ្នាំ ២០០៤ ប្រទេសកម្ពុជាបាននាំចេញសំលៀកបំពាក់ដែលមានតំលៃចំនួន ១,៦ ពាន់លានដុល្លារ។ ផលិតកម្មរបស់កម្ពុជាមានបរិមាណតិចជាង ១% នៃឧស្សាហកម្មកាត់ដេរពិភពលោក ប៉ុន្តែវិស័យនេះបានក្លាយទៅជាវិស័យដែលនាំមកនូវរូបិយប័ណ្ណខ្លាំងធំជាង

វិស័យដទៃទៀតនៅកម្ពុជា ដែលមានបរិមាណស្មើនឹង ៨០% នៃបរិមាណនាំចេញសរុប និងស្មើនឹង ១២,៤% នៃ GDP ។

កេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់កម្ពុជាក្នុងឋានៈជាប្រទេសដែល "គ្មានការបង្ខំឱ្យកម្មករធ្វើការនិងមានកន្លែងធ្វើការដែលមានលក្ខណៈអំណោយផល" មានប្រភពមកពី កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មតែមួយ (គ្មានពីរ) ជាមួយសហរដ្ឋអាមេរិក ។ រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិកបានសន្យាពិចារណាក្នុងការបែងចែករង្វាន់កូតាប្រចាំឆ្នាំ ប្រសិនបើកម្ពុជាអាចបង្ហាញឱ្យឃើញនូវការកែលំអស្តង់ដារការងារ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សមាគមកាត់ដេររបស់កម្ពុជា រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិក និងអង្គការពលកម្មអន្តរជាតិបានឯកភាពលើគំនិតផ្តួចផ្តើមរៀបចំគំរោងកែលំអស្តង់ដារការងារ តាមដានការកែលំអ និងរាយការណ៍អំពីកិច្ចការទាំងនោះ ។ នៅក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំគំរោងនេះបានទទួលជោគជ័យក្នុងការកែលំអនូវការអនុលោមតាមស្តង់ដារការងារ និងក្នុងការទទួលបាននូវរង្វាន់កូតាសំរាប់ផលិតករកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់កម្ពុជា ។

ជាមួយនឹងការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀង MFA កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងសហរដ្ឋអាមេរិកនិងកម្ពុជាក្លាយទៅជាគ្មានសារប្រយោជន៍ ហើយក្រសួងពាណិជ្ជកម្មបានស្នើការឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីអង្គការ FIAS ឱ្យជួយរដ្ឋាភិបាលនិងជួយឧស្សាហកម្មនេះក្នុងការរៀបចំប្រព័ន្ធស្តង់ដារការងារសារជាថ្មី ដែលមិនទាក់ទងជាមួយនឹងសេចក្តីសំរេចចិត្តលើកូតារបស់រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិកទៅកាន់យុទ្ធសាស្ត្រដែលដឹកនាំដោយទីផ្សារ ។

ជំហានទីមួយគឺត្រូវស្វែងយល់នូវការសន្មតិដែលថាមានមូលដ្ឋានទីផ្សារនាំចេញរឹងមាំផ្អែកលើមូលដ្ឋានស្តង់ដារការងារផ្សារភ្ជាប់ជាមួយលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យធម្មតាអំពីថ្លៃ គុណភាព និងល្បឿនបញ្ជូនទៅកាន់ទីផ្សារ - តើនឹងមានអ្នកទិញគ្រប់គ្រាន់បន្តទិញពីកម្ពុជាដែរឬទេ ដែលការបន្តទិញនោះពុំមែនបណ្តាលមកពីការបែងចែកកូតា ដែលធ្វើឱ្យទីផ្សារបាត់បង់នូវដំណើរការប្រក្រតីនោះទេ ប៉ុន្តែគឺដោយសារពួកគេក្នុងចាប់អារម្មណ៍លើស្តង់ដារការងារ? អង្កេតមួយដែលបានធ្វើចំពោះអ្នកទិញសំខាន់ៗមកពីសហរដ្ឋអាមេរិកនិងមកពីអឺរ៉ុបដែលបានទិញសំលៀកបំពាក់ពីកម្ពុជាបញ្ជាក់អំពីមូលដ្ឋានទីផ្សាររឹងមាំនេះ ។ អ្នកទិញពុំមែនត្រឹមតែចាត់ថ្នាក់លើការអនុវត្តន៍តាមស្តង់ដារការងារធ្វើជាអាទិភាពមួយខ្ពស់តែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែអ្នកទិញមួយចំនួនធំបញ្ជាក់ថាការធ្វើអធិការកិច្ចលើស្តង់ដារការងារនៅតែមានសារៈសំខាន់ ។

ឧត្តមភាពលើស្តង់ដារការងារនេះគឺជាកត្តាតែមួយគត់ ដែលអ្នកទិញមានជំនឿថាប្រទេសកម្ពុជាអនុវត្តបានល្អ ជាងគូប្រជែងរបស់ខ្លួននៅក្នុងតំបន់ ។

ជំហានបន្ទាប់នៅក្នុងគំរោងប្រឹក្សាគឺត្រូវធ្វើការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការរៀបចំឡើងវិញនូវប្រព័ន្ធតាមដាន និងប្រព័ន្ធរាយការណ៍បច្ចុប្បន្ន តាមបែបមួយដែលការធ្វើសមាហរណកម្មនូវកិច្ចប្រតិបត្តិប្រសើរបំផុតនិង សកម្មភាពដែលបានកំណត់គោលដៅសារជាថ្មី ឱ្យឆ្លើយតបដោយផ្ទាល់ចំពោះតំរូវការព័ត៌មានរបស់អ្នកទិញ អន្តរជាតិនៃឧស្សាហកម្មនេះ ។ កិច្ចប្រតិបត្តិប្រសើរដែលកំពុងអនុវត្តបង្ហាញថា កម្មវិធីតាមដានថ្នាក់ជាតិ ដែលទទួលជោគជ័យបំផុតប្រាថ្នាឱ្យមានលក្ខណៈប្រាំពីរយ៉ាង ដែលដណ្តាក់កាលដំបូងនៃគំរោងវិស័យកាត់ដេរ របស់កម្ពុជាបំពេញបាននូវលក្ខណៈពីរដំបូង និងបន្ទាប់មកឆ្លើយតបនឹងលក្ខណៈទីបី ប៉ុន្តែពុំមែនបំពេញ លក្ខណៈបួនទៀតនោះទេ:

លក្ខណៈសំគាល់នៃ " គំរោងវិស័យកាត់ដេរ " នៅក្នុងប្រព័ន្ធកូតា

លក្ខណៈសំគាល់	ការវាយតម្លៃ
រៀបចំដើម្បី:	
១. ឱ្យមានលក្ខណៈទូលំទូលាយនៅក្នុងវិស័យ (មានគោលដៅ សំរាប់ក្រុមហ៊ុន ១០០%)	ពិតដូច្នោះមែន
២. ឱ្យមានតម្លាភាព	ពិតដូច្នោះមែន
៣. ឱ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចរួម	ទេ ប៉ុន្តែមានរចនាសម្ព័ន្ធប្រឹក្សារួម
៤. បង្កឱ្យមានការចូលរួមពីអ្នកទិញអន្តរជាតិ	ទេ ប៉ុន្តែកំពុងចាប់ផ្តើម
៥. កាត់បន្ថយអប្រសិទ្ធភាព	ទេ: អ្នកទិញធ្វើឱ្យមានការតាមដានត្រួតពិនិត្យ - ក្រសួង ការងារបន្តធ្វើអធិការកិច្ចដូចធម្មតា
៦. វាស់ស្ទង់ឥទ្ធិពលនៃផលិតភាព	ទេ ប៉ុន្តែមានកម្មវិធីវាស់ស្ទង់សាកល្បង
៧. សំរេចបាននូវកត្តាលើកទឹកចិត្តលើមូលដ្ឋានទីផ្សារ	ទេ: រង្វាន់កូតាពុំមែនផ្តល់ឱ្យចំពោះក្រុមហ៊ុនដែលអនុវត្តបានល្អ បំភ្លឺតនោះទេ

ផ្អែកលើការវាយតម្លៃនេះ ដែលចែករំលែកដោយភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ មានការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រមួយដែល រួមមានលក្ខណៈសំគាល់ចំនួនប្រាំពីរ ផ្អែកលើឧត្តមភាពជំរុញលើកដំបូងរបស់កម្ពុជាដែលគេបានកំណត់ អមដោយស្តង់ដារ និងសកម្មភាពតំរូវទិសសារជាថ្មី ឆ្ពោះទៅរកការឆ្លើយតបចំពោះសេចក្តីត្រូវការរបស់ អ្នកទិញនិងភាគីពាក់ព័ន្ធនៅបរទេស ។

យុទ្ធសាស្ត្រពុំមែនរក្សាទុកនូវគំរោងនៃវិស័យកាត់ដេររបស់ ILO នៅក្រោយពេលអន្តរកាលនោះទេ ប៉ុន្តែគឺ ធ្វើឱ្យមាននិរន្តរភាពនិងបញ្ចូលសកម្មភាពរបស់វាទៅក្នុងវិធីដែលឧស្សាហកម្មនេះដំណើរការ ។ តាមបែបដូច គ្នានេះគណៈកម្មាធិការប្រឹក្សាគំរោងត្រីភាគីក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន (PAC) នឹងត្រូវជំនួសដោយអង្គការ^១ គ្រប់គ្រង ត្រីភាគី ដែលបានផ្តល់អាណត្តិការងារឱ្យពិនិត្យតាមដាន រាយការណ៍ សកម្មភាពដោះស្រាយនិងជំរុញ លែយ៉ាងណាឱ្យសកម្មភាពទាំងនេះអនុវត្តទៅតាមស្តង់ដារកិរិតខ្ពស់ ក្នុងការជួលនាយកប្រតិបត្តិនៃទីភ្នាក់ងារ អនុវត្តន៍ និងដើម្បីពិនិត្យមើលដំណើរការនៃការជួលបុគ្គលិក ។

កម្មវិធីនេះ ដែលរៀបចំដាក់ឈ្មោះសារជាថ្មីដោយ ILO ថា រោងចក្រកាន់តែប្រសើរនៅកម្ពុជា (Better Factories Cambodia) មានបំណងបង្កើតឱ្យមានប្រព័ន្ធតាមដាននិងរាយការណ៍ស្តង់ដារការងារឯកភាព តែមួយដែល:

- ក) ឆ្លើយតបនឹងតំរូវការព័ត៌មានស្តីពីស្តង់ដារការងាររបស់អ្នកលក់និងអ្នកទិញទាំងអស់
- ខ) អូសទាញឱ្យមានការឆ្លើយតបរបស់ទីផ្សារ - វិជ្ជមាននិងអវិជ្ជមាន - និងស្វ័យរៀបចំគ្រប់គ្រង របស់ឧស្សាហកម្ម
- គ) កាត់បន្ថយយ៉ាងច្រើននូវការឃ្នាំមើលនិងអវិជ្ជមានកិច្ចដែលត្រូវត្រួតជាធានីនៅក្នុងឧស្សាហកម្ម កាត់ដេរ

¹ អង្គការគ្រប់គ្រងត្រីភាគីគប្បីនៅតែជា GMAC ក្រសួងការងារ និងក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងសហជីព ។ វត្តមានជាផ្លូវការរបស់ ILO នៅឯ PAC គប្បីជំនួសដោយការចូលរួមរបស់ ILO ដោយពេញលេញនៅក្នុងអង្គការគ្រប់គ្រង និងអ្នកទិញនៅបរទេស ដែល គប្បីធ្វើការប្រឹក្សាជាមួយតាមរយៈវេទិកាពិគ្រោះយោបល់ប្រចាំឆ្នាំរបស់អ្នកទិញ ។

ឃ) អនុញ្ញាតឱ្យក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់សារជាថ្មីនូវ អធិការកិច្ចរបស់ខ្លួនលើឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់នាំចេញលើការអនុវត្តន៍ ការផ្សះផ្សា និងការងារ បណ្តឹងតវ៉ា^២ ។

ខ្លឹមសារសង្ខេបនៃអនុសាសន៍ដែលចាំបាច់ត្រូវបំពេញគោលដៅនេះមានបង្ហាញដូចខាងក្រោម ។

ផ្នែក-វិស័យ	បញ្ហា	អនុសាសន៍	ស្ថានភាព	អាទិភាព
I. ប្រព័ន្ធឃ្នាំមើលនិងប្រព័ន្ធយការណ៍				
ការចូលរួមរបស់ឧស្សាហកម្ម	ជឿសវាងបញ្ហាគ្មានច្បាប់ទម្លាប់	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មចេញសេចក្តីប្រកាសមួយស្តីអំពីឱ្យរោងចក្រនាំចេញទាំងអស់ចុះបញ្ជីគំរោងរបស់ខ្លួន	ទទួលបានការឯកភាពប៉ុន្តែនៅពុំទាន់អនុវត្ត	ខ្ពស់
		ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មដាក់បញ្ចូលអ្នកម៉ៅការទៅក្នុងប្រព័ន្ធតាមដាន	នៅមិនទាន់អនុវត្ត	ខ្ពស់-មធ្យម
		ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មពន្យល់ច្បាប់ចំពោះតំបន់កែច្នៃឧសសាហកម្មហើយច្បាប់នេះនឹងអនុវត្តទាំងស្រុង	នៅមិនទាន់អនុវត្ត	មធ្យម-ទាប
II. តម្រូវការក្នុងការរាយការណ៍ និងតម្រូវការព័ត៌មាន				
លទ្ធផលនៃប្រព័ន្ធតាមដាន	ឆ្លើយតបចំពោះតម្រូវការព័ត៌មានរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាវាយតម្លៃរាល់តម្រូវការព័ត៌មានស្តីពីអធិការកិច្ចរបស់ក្រសួង	ល្អ យល់ ងាយ ងាយ	ដើម
		ILO វាយតម្លៃកងខ្លះខាតក្នុងលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធរវាងតម្រូវការរបស់អ្នកទិញនិងលទ្ធផលរបស់ប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន	នៅមិនទាន់ឯកភាព	មធ្យម
		ILO ពិភាក្សាអំពីជំរើសសំរាប់ការចូលរួមរបស់អ្នកទិញ	បានឯកភាពនិងកំពុងដំណើរការ	ខ្ពស់
កត្តាលើកទឹកចិត្ត	កាត់បន្ថយបន្ទុកអធិការកិច្ច	ក្រសួងមហាផ្ទៃទទួលបានលទ្ធផលនៃប្រព័ន្ធនេះ មិនត្រូវជាន់គ្នាហើយផ្តោតលើបណ្តឹងតវ៉ា ការអនុវត្តន៍ និងការផ្សះផ្សា	បានឯកភាពក្នុងការពិចារណា	ទាប

² ទិដ្ឋភាពនិងតម្រូវឱ្យមានការពិភាក្សារបន្ថែមជាមួយក្រសួងការងារ និងជាមួយសហការីរីឯទៀតនៅក្នុង ILO ។ ចាំបាច់ត្រូវមានការការពារគ្រប់គ្រាន់ ប៉ុន្តែគេសង្ឃឹមថាអធិការកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាលនៅពេលណាមួយក៏អាចពឹងផ្អែកលើកម្មវិធីឃ្នាំមើលនេះចំពោះផ្នែកសំខាន់ៗនៃច្បាប់ការងារដែរ ។

		ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាស្តីពីអាករលើតំលៃបន្ថែម ដែលជា ឧបសគ្គក្នុងការរៀបចំកិច្ចព្រមព្រៀងម៉ៅការបន្ត	ណូវែត យេត រាងរដេ	ខ្ពស់
តម្លាភាព	ធានាឱ្យមានជំនឿ ទុកចិត្ត ដែលមាន និរន្តរភាពអំពី ប្រព័ន្ធនេះ	PAC ឯកភាពក្នុងការផ្លាស់ប្តូរគណៈកម្មការប្រឹក្សាទៅជា អង្គភាពគ្រប់គ្រងត្រីភាគីចាប់ពីថ្ងៃទី ១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០០	បានឯកភាពនៅក្នុង វិស័យទាំងបី	ខ្ពស់
		PAC ធានាឱ្យមានតម្លាភាពជាបន្តនៃប្រព័ន្ធព័ត៌មានថ្មី	បានឯកភាព	ខ្ពស់
		PAC ធានាឱ្យមានការពិគ្រោះពេញលេញលើដំណើរការ សំរាប់បង្កើតទីភ្នាក់ងារអនុវត្តន៍	បានឯកភាព	មធ្យម
ការឃ្នាំមើលជាបន្ត		គណៈកម្មការរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មធ្វើអង្កេតសារចុះ សារឡើងអំពីលក្ខណៈប្រភពនិងបំណងទិញទំនិញរបស់ អ្នកទិញ	នៅមិនទាន់ឯកភាព	មធ្យម
		ILO បង្កើតសូចនាករសាកល្បងសំរាប់វាស់ស្ទង់ការកែលម្អ លក្ខណៈការងារ គុណភាព និងផលិតភាព	បានឯកភាព	ខ្ពស់
		ILO និងGMAC តាមដានកិច្ចប្រាក់ចំណេញរបស់រោងចក្រ ដែលបានមកពីការបណ្តុះបណ្តាលការងារដោះស្រាយវិបត្តិ	បានឯកភាពនិងកំពុង ដំណើរការ	ខ្ពស់
ការជំរុញ	រកទីផ្សារឱ្យឧត្តមភាព ច្បាស់លាស់របស់ ប្រទេស	យុទ្ធសាស្ត្រឯកភាពជំរុញរបស់ PAC រួមទាំងក្រុមប្រឹក្សា វិនិយោគថ្មីរបស់កម្ពុជាផងដែរ	មិនទាន់ឯកភាព	
II. ហិរញ្ញប្បទាន				
ប្រព័ន្ធឃ្នាំមើលនិងរាយការណ៍	ធានាឱ្យមាននិរន្តរភាព	PAC ឯកភាពក្នុងការចែករំលែកយុទ្ធសាស្ត្រផ្តល់ ហិរញ្ញប្បទាន	បានឯកភាព	ខ្ពស់
		ILO ផ្តួចផ្តើមការពិភាក្សាអំពីការបង្កើតទីផ្សារសំរាប់សេវាកែ តម្រូវ សេវាកសាងសមត្ថភាព	បានឯកភាពនិងកំពុង ដំណើរការ	ទាប
III. ទីផ្សារការងារ		ក្រសួងមហាផ្ទៃចាំបាច់ត្រូវពិនិត្យមើលច្បាប់ការងារសារឡើងវិញ ដោយមានជំនួយបច្ចេកទេសពី ILO	បានឯកភាព	មធ្យម
		ក្រសួងមហាផ្ទៃនិង GMAC ពិចារណាអំពីតម្រូវការសំរាប់កែ តម្រូវសេវាក្នុងពេលដែលរំពឹងថាមានវិបត្តិ	មិនទាន់ឯកភាព	មធ្យម

ជាជំហានចុងក្រោយនៃតំរោងប្រឹក្សានេះ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មបានស្នើសុំឱ្យ FIAS ពិចារណាអំពីសក្តានុពលនៃ ផលប៉ះពាល់នៃស្តង់ដារការងាររបស់វិស័យកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ ផ្តោតលើវិស័យឧស្សាហកម្មដទៃ ។

ដោយសារសារៈសំខាន់នៃវិស័យទាំងនោះគិតជា GDP ដោយសារសក្តានុពលនៃឱកាសការងារនិងកំណើន
វិស័យដែលបានលើកយញ្ចូមកធ្វើការពិនិត្យមើលរួមមានវិស័យទេសចរណ៍ កសិកម្ម ព្រៃឈើ ឥន្ធនៈ
និងឧស្ម័ន ។ មានបញ្ហាពីដែលត្រូវបានលើកយកមកពិចារណា៖ ទីមួយ សក្តានុពលនៃឧត្តមភាពប្រៀបធៀបនៃ
ស្តង់ដារការងារ និងស្តង់ដារបរិស្ថាននៅក្នុងវិស័យទាំងនេះ ទីពីរសក្តានុពលនៃមធ្យោបាយសំរាប់ឱ្យរដ្ឋាភិបាល
លើកទឹកចិត្តនូវកិច្ចប្រតិបត្តិល្អ ។

ការវិភាគនិងឧទាហរណ៍នៃកិច្ចប្រតិបត្តិល្អនៅក្នុងផ្នែកទី ៥ បង្ហាញថាប្រព័ន្ធនិងមធ្យោបាយមានលក្ខណៈ
ស្រដៀងគ្នាជាខ្លាំងធៀបជាមួយនិងប្រព័ន្ធនិងមធ្យោបាយដែលបានបង្កើតនៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរអាច
យកទៅអនុវត្តនៅក្នុងឧស្សាហកម្មដទៃទៀតបាន ។ នៅក្នុងវិស័យទាំងអស់ចំនួនបួន ការបង្កើតស្តង់ដារជាតិ
ការដាក់ឱ្យមាននូវរចនាសម្ព័ន្ធនិងស្ថាប័នតាមដាននិងផ្តល់វិញ្ញាបនប័ត្រដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន សំរួល
លទ្ធភាពឱ្យបានទទួលហិរញ្ញប្បទាន ការទទួលស្គាល់កម្មវិធីផ្តល់វិញ្ញាបនប័ត្រអន្តរជាតិជាកិច្ចការដូចគ្នានឹង
អធិការកិច្ចរបស់វិស័យសាធារណៈ ការតាមដាន ការធ្វើការនៅក្នុងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចរួម ។ល។ គឺស្ថិតនៅ
ក្នុងឧបករណ៍រួមដែលអាចទ្រទ្រង់ចក្ខុវិស័យរបស់រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសមួយដែលប្តូរប្តេជ្ញាចំពោះស្តង់ដារការងារ
និងស្តង់ដារបរិស្ថាន ដោយផ្អែកលើរចនាសម្ព័ន្ធនិងបទពិសោធន៍មានស្រាប់ដែលបានទទួលពីវិស័យកាត់ដេរ ។